

INTERVIEW MEIKE LUBBERS

„Mijn boek is niet een anti-politie ding of zo. Maar een agent die de eed aflegt is daarmee niet per definitie ineens een integer mens. Toch gelooft een rechter een politieagent op z'n woord. Dat kan niet meer.”

Artikel 344, lid 2 weg ermee!

HET GESPREK VAN DE WEEK
DAGBLAD SERIE

Rob Zijlstra

GRONINGEN Meike Lubbers (28) staat te popelen de toga aan te trekken, rechtszalen binnen te denderen en verdachten te verdedigen. Volgende maand wordt ze beëdigd als advocaat en dan mag ze 'los'. Een kantoor heeft ze al: De Haan Advocaten in Groningen. Ze begint haar carrière met de publicatie van een boek - gebaseerd op haar masterscriptie - waarin ze betoogt dat het anders moet. Er zijn mensen die hun loopbaan een tikkeltje rustiger beginnen.

Wat moet anders?

„Artikel 344, lid 2 van het Wetboek van strafvordering. Dat artikel kan niet meer. Weg er mee!”

Je boek heet 'De waarde van de ambtsedige waarheid'. Klinkt spannend. Was jij de meest saaie rechtenstudent de afgelopen jaren?

Lach. „Tijdens mijn studie in Groningen heb ik veel rechtszaken bezocht. Ik ontdekte dat iedereen kan worden veroordeeld op grond van één verklaring van een politieagent. Dat verbaasde mij enorm.”

En daar gaat dat artikel 344 over.

„Ja. Een politieagent heeft de eed afgelegd. In de wet staat dat de rechter op basis van een enkele verklaring van een agent iemand kan veroordelen. Er wordt erg veel waarde toegeëcht aan zo'n ambtsedige verklaring.”

Wat is daar mis mee?

„De wet eist bij een veroordeling tenminste twee bewijzen. Je kunt niet op grond van één bewijs schuldig worden verklaard. Met artikel 344, lid 2 wordt een uitzondering gemaakt. Zegt een agent dat je door rood reed, dan reed je door rood ook als dat niet zo was. En rechters geloven bijna altijd wat een agent zegt en vastlegt in een proces-verbaal.”

Logisch. Een politieagent is getraind, die ziet meer en beter. Dat is zijn of haar werk.

„Is dat zo? Is een agent een betere waarnemer? Er zijn wel onderzoekjes gedaan met politiemensen en studenten. Nooit is aangetoond dat agenten beter waarnemen. Agenten houden wel steviger vast aan wat ze menen te hebben gezien. Snap ik. Je legt een verklaring af op ambtseed. Daar wijk je niet zo snel van af.”

Een voorbeeld uit haar boek. Een man heeft een boete gekregen vanwege te hard rijden. Waar hij tachtig mocht, reed hij volgens een lasermeting 135 km/u. In de dossier zit een

▲ Meike Lubbers: „Een politieagent is niet objectief. Niet altijd.” Foto Corné Sparidaens

‘Rechters geloven bijna altijd wat een agent zegt’

proces-verbaal. De verdediging voert aan dat wat de agent heeft opgeschreven niet kan. Het tijdstip van de overtreding valt samen met de spits die gekenmerkt wordt door langzaam rijdend verkeer. De automobilist wordt vrijgesproken, een uitspraak die volgens Meike Lubbers een grote uitzondering vormt.

Liegende politiemensen

„Een politieagent is niet objectief. Niet altijd. Hij moet bijvoorbeeld zo veel mogelijk boetes uitschrijven. Dan zie je veel wat niet mag. Een agent is de hele dag bezig met dingen die niet mogen. Dat kleurt de waarneming. Als je de eed aflegt, ben

je niet ineens een integer mens. En agenten hebben het druk, staan onder druk. Dat kan de waarneming beïnvloeden. Ik denk dat de meeste agenten naar eer en geweten vastleggen wat zij menen te hebben gezien. Maar er zijn ook agenten die het niet zo nauw nemen, er zijn agenten die gewoon niet zo goed zijn in het waarnemen. We moeten hen niet overschatten. Als je bij de politie gaat werken heb je volgens mij niet ineens meer hersencapaciteit.”

Politiemensen vinden dit niet leuk

„Mijn boek is niet een anti-politie ding of zo. Maar het klopt. Voor agenten is 344 een belangrijk artikel.

Ze worden er door beschermd. Het geeft hen het gevoel dat ze er niet alleen voorstaan. Ook de rechtspraak zal artikel 344, lid 2 graag behouden. Verdwijnt het zoals ik betoog dan zullen veel zaken niet tot een veroordeling leiden.”

En dat is niet erg?

„Ik hecht meer belang aan waarheidsvinding en aan rechtsbescherming van de burger.”

Heb je hierover met agenten gesproken?

„Niet specifiek. Ze zouden toch geen openheid van zaken geven. In z'n algemeenheid heb ik wel met politiemensen gesproken. Als ik vertel hoe ik er tegenaan kijk, wordt dat gezien als een aanval.”

In je boek citeer je rechtsgeleerde David Simons (1860 - 1930): 'De veroordeling van een onschuldige is niet veel minder dan een nationale ramp.'

„Precies. Artikel 344 is te gevaarlijk. Het geeft te veel kans op rechtsdwalingen, op veroordelingen van onschuldigen. Autoriteiten verdienen niet meer het gezag dat wij hen altijd hebben gegeven. Het is verleidelijk te geloven wat iemand zegt, maar verstandig is het niet.”

Jij staat te popelen verdachten te verdedigen. Ondertussen klinken vanuit de sociale advocatuur geluiden dat met deze tak van sport geen droog brood te verdienen valt. Jij gaat er voor. Welk groot onrecht is jou ooit aangedaan dat je dit wilt?

„Oh, ik denk dat er vroeger ten onrechte heel veel knikkers van me zijn afgepakt. Dat dat mijn drijfveer is. Nee. Tijdens mijn studie zeiden veel studiegenoten, je bent gek dat je kiest voor het strafrecht. Je kunt beter ondernemingsrecht gaan doen, dan kun je cashen op de zuid-as in Amsterdam. Daar kun je veel geld verdienen. Maar dat wil ik niet. Ik kom graag op voor mensen in de underdogpositie. Als ik iemand in de verdachtenbank zie zitten, dan denk ik direct, is dit wel terecht?”

Groningen.

„Ik kom uit Deventer. Ik heb in Groningen gestudeerd, maar ik ben afgestudeerd in Utrecht, in september vorig jaar. Daarna ben ik naar Groningen teruggekeerd. Dat vonden veel studiegenoten ook maar raar. Niemand keert terug naar Groningen. Maar ik ben verliefd geworden op deze stad. In Groningen heb ik het strafrecht ontdekt. Of ik zenuwachtig ben voor mijn eerste zitting? Nee.”

De waarde van de ambtsedige waarheid. De betrouwbaarheid en de bewijskracht van het proces-verbaal van de opsporingsambtenaar. Mr. M.A. Lubbers. Celsus juridische uitgeverij, Amersfoort